

Tanulmány a támogatott lakhatási programban részt vevő hajléktalan emberekről
(Folyamatrögzítő lapok feldolgozása)

2005 júniusában tette közzé a Hajléktalanokért Közalapítvány annak a pályázatnak a felhívását, amely támogatott lakhatási program keretében a hajléktalan emberek beilleszkedését hivatott elősegíteni.

A programban 41 szervezet vesz részt: a dél-dunántúli régióból hat, a közép-dunántúliból hét, az észak-alföldiből szintén hét, az észak-magyarországiból kilenc, a nyugat-dunántúli régióból öt, végül a dél-alföldi régióból hét szervezet. (A közép-magyarországi régióban más pályáztató szervezet hirdette meg a programot.)

A Kapocs előző, 32. számában megjelent tanulmányunkban a programba jelentkező és az abban részt vevő emberek adatait ismertettük és hasonlítottuk össze. Az elemzés alapját az ún. *Adatlap I.* képezte. Jelen tanulmányban az ún. *Folyamatrögzítő lapok* elemzésével azt vizsgáljuk, miként valósult meg a programban részt vevők támogatása.

Összesen 760 főről áll rendelkezésünkre Folyamatrögzítő lap. (Az Adatlap I. számától való eltérés magyarázata az, hogy a kollegák nem vették fel minden programba bevont hajléktalan emberrel az Adatlap I.-et, de a Folyamatrögzítő lapot vezették róluk.)

Elsőként a Folyamatrögzítő lappal rendelkezők földrajzi megoszlását tekintjük át. Az alábbiakban a régió és a megye az adott régióban elhelyezkedő, a programban részt vevő szociális szolgáltatók földrajzi helyét jelöli.

Legnagyobb számban és arányban a közép-dunántúli régióban résztvevőkről rendelkezünk Folyamatrögzítő lappal (181 fő, 23,8%). A Folyamatrögzítő lappal bírók közel egyötöde a dél-alföldi (151 fő, 19,9%) és további közel egyötöde az észak-alföldi (149 fő, 19,6%) régióban vesz részt a programban. A nyugat-dunántúli régióból 107 főről (14,1%), az észak-magyarországiból 100 főről (13,2%), Dél-Dunántúl régióból pedig 72 főről (9,5%) áll rendelkezésünkre Folyamatrögzítő lap. Az említett régiók közül kettőben – az észak-alföldiben és a dél-dunántúliban – egyezik meg a rendelkezésünkre álló Adatlap I. és a Folyamatrögzítő lap elnevezésű dokumentumok száma.

Az 1. számú táblázat mutatja a részletes adatokat megyei bontásban arról, hogy a program résztvevőiről milyen számban és arányban állnak rendelkezésre a vonatkozó dokumentumok.

1. sz. táblázat

A programban részt vevőkről rendelkezésre álló dokumentumok megye szerinti bontásban

Megye		A programban részt vevőkről rendelkezésre álló	
		Adatlap I. száma és aránya	Folyamat-rögzítő lap száma és aránya
Bács-Kiskun	fő	40	40
	%	5,3	5,3
Baranya	fő	36	36
	%	4,8	4,7
Békés	fő	75	75
	%	10,0	9,9
Borsod-Abaúj-Zemplén	fő	69	74
	%	9,2	9,7
Csongrád	fő	37	36
	%	4,9	4,7
Fejér	fő	75	75
	%	10,0	9,9
Győr-Moson-Sopron	fő	48	49
	%	6,4	6,4
Hajdú-Bihar	fő	49	50
	%	6,5	6,6
Heves	fő	15	16
	%	2,0	2,1
Jász-Nagykun-Szolnok	fő	24	24
	%	3,2	3,2
Komárom-Esztergom	fő	78	79
	%	10,4	10,4
Nógrád	fő	10	10
	%	1,3	1,3
Somogy	fő	36	36
	%	4,8	4,7
Szabolcs-Szatmár-Bereg	fő	76	75
	%	10,1	9,9
Vas	fő	25	25
	%	3,3	3,3
Veszprém	fő	27	27
	%	3,6	3,6
Zala	fő	33	33
	%		

	%	4,4	4,3
Összesen	fő	753	760
	%	100,0	100,0

Az alábbiakban azt vizsgáljuk, hogy a programban részt vevő szociális szolgáltatók működtetnek-e szállást adó, illetve nem szállást adó hajléktalanellátást. (Ezen információkat a Hajléktalanokért Közalapítvány munkatársaitól kapott adatok alapján vittük be a vonatkozó adatbázisba és képeztünk belőle változót az elemzéshez. Az elnevezés szintén a Hajléktalanokért Közalapítvány munkatársaitól származik.) Az adatok azt mutatják, hogy a programban részt vevő 41 szervezetből három nem működtet hajléktalanellátást, csak családsegítő szolgáltatást, továbbá két szervezet csak utcai szociális munkát végez. Az összes többi résztvevő szervezet működtet valamilyen szállást adó intézményt hajléktalan emberek számára. Ez a Folyamatrögzítő lappal bíró résztvevők szintjén a következőket jelenti: 679 fő (89,3%) olyan szolgáltató révén vesz részt a programban, amely működtet szállást adó hajléktalanellátást, 44 fő (5,8%) olyan szolgáltató révén, amely nem működtet szállást adó hajléktalanellátást, de nem szállást adót igen, és 37 fő olyan szervezet keretében, amely semmilyen hajléktalanellátási formát nem működtet, csupán családsegítő szolgálatot.

Az alábbi 2. számú táblázat segítségével regionális bontásban tekintjük át a résztvevők megoszlását aszerint, hogy az adott szervezet működtet-e szállást adó hajléktalanellátást.

2. sz. táblázat
A résztvevők megoszlása aszerint, hogy a szervezet működtet-e szállást adó hajléktalanellátást regionális bontásban

A szervezet működtet-e szállást adó hajléktalanellátást?		Régió						Összesen
		Közép-D unántúl	Nyugat- Dunántúl	Dél-Dun ántúl	Észak-M agyaro.	Észak- Alföld	Dél-Alf öld	
Igen, működtet szállást adó hajléktalanellátást	fő	158	107	60	90	113	151	679
	%	87,3	100,0	83,3	90,0	75,8	100,0	89,3
Nem, de nem szállást adó hajléktalanellátást igen	fő	23	-	-	-	21	-	44
	%	12,7				14,1		5,8
Semmilyen hajléktalanellátási formát nem működtet	fő	-	-	12	10	15	-	37
	%			16,7	10,0	10,1		4,9

Összesen	fő	181	107	72	100	149	151	760
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Látható, hogy a nyugat-dunántúli és a dél-alföldi résztvevők mindegyike szállást adó hajléktalanellátást működtető szervezet révén került be a támogatott lakhatási programba, de a többi régióban is ezen résztvevők aránya a legmagasabb. A közép-dunántúli és az észak-alföldi régióban találkozunk olyan résztvevőkkel (12,7% és 14,1%), akik szállást adó hajléktalanellátást nem működtető szervezet révén vesznek részt a programban (ez két szervezetet jelent, melyek utcai szociális munkát végeznek). Három régióban – Dél-Dunántúl (16,7%), Észak-Magyarország (10,0%) és Észak-Alföld (10,1%) – vannak olyan résztvevők, akik semmilyen hajléktalanellátási formát nem működtető intézményen keresztül kerültek be a programba (ez három szervezetet jelent, melyek családsegítő szolgáltatást nyújtanak).

A Folyamatrögzítő lappal rendelkező résztvevők nem szerinti megoszlása: 548 fő (72,1%) férfi, 209 fő (27,5%) nő. Három fő (0,4%) nemét válasz hiányában nem ismerjük. Életkort tekintve a legfiatalabb résztvevő 17, a legidősebb 89 éves, az átlagéletkor 44 év. A résztvevők közel egyharmada (228 fő, 30,0%) az 50–59 évesek korcsoportjába tartozik (3. sz. táblázat).

3. sz. táblázat

A résztvevők megoszlása nem és életkor szerinti bontásban

A résztvevő neme		A résztvevő életkora							Összesen
		20 évesnél fiatalabb	20–29 éves	30–39 éves	40–49 éves	50–59 éves	60–69 éves	70 éves és idősebb	
férfi	fő	11	61	93	157	179	40	6	547
	%	61,1	66,3	62,8	72,4	78,5	90,9	66,7	72,4
nő	fő	7	31	55	60	49	4	3	209
	%	38,9	33,7	37,2	27,6	21,5	9,1	33,3	27,6
Összesen	fő	18	92	148	217	228	44	9	756
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Láthatjuk a 3. számú táblázatból, hogy minden életkori csoportban nagyobb a férfiak aránya, legnagyobb a 60–69 évesek korcsoportjában (90,9%). A nők aránya a legfiatalabbak, azaz a 20 év alattiak csoportjában a legmagasabb (38,9%).

Az alábbiakban azt tekintjük át a 4. számú táblázat segítségével, hogy a résztvevők megoszlása hogyan alakul életkoruk és a szervezet által nyújtott hajléktalanellátási formák szerint. (Egy fő életkorát nem ismerjük.)

4. sz. táblázat

A résztvevők megoszlása életkoruk és a szervezet által nyújtott hajléktalanellátási formák szerint

A szervezet működtet-e szállást adó hajléktalanellátást?		A résztvevő életkora							Összesen
		20 évesnél fiatalabb	20–29 éves	30–39 éves	40–49 éves	50–59 éves	60–69 éves	70 éves és idősebb	
Igen, működtet szállást adó hajléktalanellátást	fő	18	88	132	189	203	42	6	678
	%	100,0	94,6	88,6	86,7	89,0	95,5	66,7	89,3
Nem, de nem szállást adó hajléktalanellátást igen	fő	-	2	10	18	13	1	-	44
	%		2,2	6,7	8,3	5,7	2,3		5,8
Semmilyen hajléktalanellátási formát nem működtet	fő	-	3	7	11	12	1	3	37
	%		3,2	4,7	5,0	5,3	2,3	33,3	4,9
Összesen	fő	18	93	149	218	228	44	9	759
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Láthatjuk a 4. számú táblázat adataiból, hogy a 20 évesnél fiatalabb résztvevők mindannyian szállást adó hajléktalanellátást működtető intézmény révén kerültek a programba. A 40–49 és a 30–39 évesek aránya a legmagasabb a szállást nem nyújtó hajléktalanellátást működtető szervezetek résztvevőinek körében. A 70 évesek és annál idősebbek egyharmada a semmilyen hajléktalanellátási formát nem működtető intézményeken keresztül vesz részt a programban.

Azok a résztvevők, akikről rendelkezünk Folyamatrögzítő lapokkal, 2006. december 31-ig átlagosan 9,3 hónapot töltöttek a programban (módusz=13,0 hónap; median=10,5 hónap). A legrövidebb eltöltött idő 0,5 hónap, a leghosszabb 14,5 hónap volt . sz. táblázat).

5. sz. táblázat

A résztvevők által a programban töltött idő a belépéstől 2006. december 31-ig

A programban eltöltött idő a belépéstől 2006. december 31-ig	A résztvevők	
	száma (fő)	aránya (%)

3 hónap vagy annál kevesebb	85	11,2
3,5–6 hónap	121	15,9
6,5–9 hónap	124	16,3
9,5–12 hónap	156	20,5
12,5–14,5 hónap	271	35,7
nincs válasz	3	0,4
Összesen	760	100,0

Látható az 5. számú táblázat adataiból, hogy a válaszadók több mint egyharmada (35,7%) 12,5–14,5 hónapot, egyötödük (20,5%) 9,5–12 hónapot töltött el a programban 2006. december 31-ig. A 6,5–9 hónapot eltöltők aránya 16,3%, a 3,5–6 hónapot eltöltőké 15,9%, 3 hónapot vagy annál kevesebbet pedig a résztvevők 11,2%-a töltött a programban. (Nincs értékelhető válaszuk 3 fő, 0,4% esetében.)

A 6. számú táblázat arról ad eligazítást, hogy regionálisan hogyan alakul a résztvevők száma és aránya az általuk a programban eltöltött idő hossza szerint.

6. sz. táblázat

A résztvevők megoszlása a programban eltöltött idő hossza és a régió szerint

A programban eltöltött idő a belépéstől 2006. december 31-ig		Régió						Összesen
		Közép-D unántúl	Nyugat- Dunántúl	Dél-Dun ántúl	Észak-M agyaro.	Észak-A lföld	Dél-Alf öld	
3 hónap vagy annál kevesebb	fő	22	12	7	10	13	21	85
	%	12,2	11,2	9,7	10,0	8,7	13,9	11,2
3,5–6 hónap	fő	35	15	12	17	24	18	121
	%	19,3	14,0	16,7	17,0	16,1	11,9	15,9
6,5–9 hónap	fő	40	10	13	15	19	27	124
	%	22,1	9,3	18,1	15,0	12,8	17,9	16,3
9,5–12 hónap	fő	39	30	19	8	26	34	156
	%	21,5	28,0	26,4	8,0	17,4	22,5	20,5
12,5–14,5 hónap	fő	44	40	21	50	66	50	271
	%	24,3	37,4	29,2	50,0	44,3	33,1	35,7
nincs válasz	fő	1	-	-	-	1	1	3
	%	0,6	-	-	-	33,3	33,3	0,4
Összesen	fő	181	107	72	100	149	151	760
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

A programban 3 hónapot vagy annál kevesebb időt eltöltők aránya a dél-alföldi régióban a legmagasabb (13,9%). A 3,5–6 hónapot és a 6,5–9 hónapot eltöltők aránya egyaránt Közép-Dunántúl régióban a legmagasabb, a 9,5-12 hónapot eltöltőké Nyugat-Dunántúl régióban (28,0%), a 12,5–14,5 hónapot eltöltőké pedig az észak-magyarországi régióban (50,0%).

A résztvevők által a programban eltöltött idő átlagát és leggyakoribb értékét is megvizsgáltuk régiónként, az így kapott adatokat az alábbi 7. számú táblázatban foglaljuk össze.

7. sz. táblázat

A programban eltöltött idő átlaga és leggyakoribb értéke regionálisan

A programban eltöltött idő (hónap)	Régió						Összesen
	Közép-Dunántúl	Nyugat-Dunántúl	Dél-Dunántúl	Észak-Magyar.	Észak-Alföld	Dél-Alföld	
átlag	8,5	9,7	9,2	10,0	10,0	9,2	9,3
leggyakoribb érték	13,0	14,0	13,0	14,0	14,0	13,0	13,0

Látható, hogy a programban átlagosan eltöltött idő az észak-magyarországi és az észak-alföldi régiókban a legmagasabb (10,0 hónap). A legalacsonyabb átlagot Közép-Dunántúl régióban tapasztaljuk (8,5 hónap), s a többi régióban tapasztalható átlagos értékek az összes résztvevőre vetített átlaghoz (9,3 hónap) közelítenek. A leggyakoribb érték három régióban 13,0 hónap, míg a másik háromban 14,0 hónap.

Az alábbi, 8. számú táblázat a résztvevők megoszlását mutatja a szervezet által nyújtott hajléktalanellátási forma és a résztvevők által a programban eltöltött idő szerint.

8. sz. táblázat

A résztvevők megoszlása a szervezet által nyújtott hajléktalanellátási forma és programban eltöltött idő szerint

A programban eltöltött idő a belépéstől 2006. december 31-ig	A szervezet működtet-e szállást adó hajléktalanellátást?			Összesen
	Igen, működtet szállást adó hajléktalanellátást	Nem, de nem szállást adó hajléktalanellátást igen	Semmilyen hajléktalanellátási formát nem működtet	

3 hónap vagy annál kevesebb	fő	78	2	5	85
	%	11,5	4,5	13,5	11,2
3,5 – 6 hónap	fő	112	3	6	121
	%	16,5	6,8	16,2	15,9
6,5 – 9 hónap	fő	111	8	5	124
	%	16,3	18,2	13,5	16,3
9,5 – 12 hónap	fő	131	19	6	156
	%	19,3	43,2	16,2	20,5
12,5 – 14,5 hónap	fő	244	12	15	271
	%	35,9	27,3	40,5	35,7
nincs válasz	fő	3	-	-	3
	%	0,4	-	-	0,4
Összesen	fő	679	44	37	760
	%	100,0	100,0	100,0	100,0

A táblázat adatai szerint a programban a legrövidebb időt (3 hónapot vagy annál kevesebbet) (13,5%) és a leghosszabb időt (12,5–14,5 hónapot) eltöltők aránya egyaránt a semmilyen hajléktalanellátási formát nem működtető intézmények által résztvevők körében a legmagasabb. A 3,5–6 hónapot eltöltők legmagasabb arányát (16,5%) a szállást adó hajléktalanellátást működtető szervezetek résztvevői körében tapasztaljuk. A programban 6,5–9 hónapot és a 9,5–12 hónapot eltöltők aránya pedig egyaránt a szállást nem nyújtó, de más hajléktalanellátást működtető szolgáltatók körében a legmagasabb.

A résztvevők által a programban eltöltött idő átlagát és leggyakoribb értékét a programot működtető szervezet típusa mentén is megvizsgáltuk. Azt tapasztaltuk, hogy a szállást adó hajléktalanellátási formát működtető intézmények esetén az átlagosan eltöltött idő 9,3 hónap, a leggyakoribb érték pedig 13,0 hónap. A szállást nyújtó hajléktalanellátási formát nem, de más hajléktalanellátást működtető intézmények körében a programban eltöltött átlagos idő 9,8 hónap, a leggyakoribb érték ez esetben is 13,0 hónap. A semmilyen hajléktalanellátást nem működtető szervezetek esetében az átlagosan eltöltött idő 9,6 hónap, a 13,0 és a 14,0 hónap pedig egyformán a leggyakoribb érték körükben.

A fentiekben írtak alapján valószínűsíthető, hogy az intézmény típusa, illetve szolgáltatásai nem befolyásolták azt, hogy a résztvevők mennyi időt töltöttek a programban. Itt kívánjuk megjegyezni, hogy a résztvevők által a programban eltöltött idő hossza meglátásunk szerint

nem értékelhető egyértelműen pozitív vagy negatív eredményként. Maga a támogatott lakhatási program és az annak keretében megjelenő tevékenységek összetettebbek annál, hogy egyetlen változóval (azaz a programban eltöltött idővel) megfogható és jellemezhető lenne a program eredményessége.

A Folyamatrögzítő lapokon rákérdeztünk a kitöltő beosztására is, aki feltételezésünk szerint megegyezik azzal, aki az adott résztvevővel foglalkozott, számára segítséget nyújtott a támogatott lakhatási programban. A 9. számú táblázat arról ad eligazítást, hogy a programban résztvevőkkel milyen beosztásban lévő munkatársak dolgoztak. (A beosztást az adott Folyamatrögzítő lapot kitöltő munkatárs adta meg.)

9. sz. táblázat

A résztvevők száma és aránya a velük dolgozó munkatársak beosztása szerint

A résztvevőkkel dolgozó munkatársak beosztása	A résztvevők	
	száma (fő)	aránya (%)
szociális munkás	460	60,5
szakmai vezető	8	1,1
utógondozó, utógondozó szociális munkás	91	12,0
családgondozó	54	7,1
programvezető, programfelelős	22	2,9
szociális gondozó	12	1,6
szociális asszisztens	23	3,0
intézményvezető	2	0,3
részlegvezető	20	2,6
utcai szociális munkás	18	2,4
igazgatóhelyettes, szakmai igazgatóhelyettes	6	0,8
mentálhigiénés asszisztens	1	0,1
nincs válasz	43	5,7
Összesen	760	100,0

Láthatjuk a 9. számú táblázat adataiból, hogy a résztvevők közel kétharmadával (60,5%) szociális munkás dolgozott a programban. Ezt követik – de már lényegesen alacsonyabb számban és arányban (12,0%) – azok a résztvevők, akikkel utógondozó vagy utógondozó szociális munkás dolgozott, majd azok, akikkel családgondozó (7,1%). A résztvevőkkel dolgozó munkatársak beosztása igen sokszínű, de többségük igen alacsony arányban van jelen

a fentebb felsoroltakhoz képest. Viszonylag magas, 5,7% a beosztásukat meg nem adó munkatársak aránya.

A résztvevőkkel dolgozó munkatársak beosztás szerinti aránya regionálisan a következőképpen alakul. A szociális munkások magas aránya szembeötlő a nyugat-dunántúli régióban: 74,8%. Az utógondozók, illetve utógondozó szociális munkások aránya az észak-alföldi régióban (21,5%), a családgondozó munkatársaké a dél-dunántúli (20,8%), ill. a dél-alföldi régióban (18,5%) a legmagasabb. Szakmai vezetők kizárólag két régióban jelennek meg a programban résztvevőkkel dolgozó személyként: a dél-dunántúli régióban arányuk 9,7%, a dél-alföldiben pedig 0,7%. Részlegvezető munkatársak közreműködése is két régióban fordult elő: az észak-alföldi (6,7%) és a közép-dunántúli (5,5%) régiókban. Igazgatóhelyettesek szintén két régióban vettek részt az említett munkában: Észak-Magyarország (4,0%) és Nyugat-Dunántúli régiókban (1,9%). A résztvevőkkel dolgozó programvezető, programfelelősök aránya a nyugat-dunántúli régióban a legmagasabb, 14,0%. Szociális gondozó kizárólag Közép-Dunántúl régióban dolgozott a résztvevőkkel (6,6%), míg intézményvezető egyedül az észak-magyarországi régióban (2,0%). Szociális asszisztensek a két alföldi régióban dolgoztak a program résztvevőivel, arányuk a dél-alföldi régióban 11,3%, az észak-alföldi régióban pedig 4,0%. Az utcai szociális munkások részvételi aránya az észak-magyarországi régióban a legmagasabb (7,0%). Az egy fő mentálhigiénés asszisztens kolléga a dél-alföldi régióban dolgozott a résztvevőkkel.

Ha a résztvevőkkel dolgozó munkatársak megoszlását a közreműködő szervezetek által nyújtott szolgáltatások mentén tanulmányozzuk, a következőket tapasztaljuk: szociális munkások egyáltalán nem működtek közre azokban az intézményekben, ahol semmilyen hajléktalanellátási forma nincsen. A szociális munkások aránya a szállást nem nyújtó, de más hajléktalanellátást működtető szervezetek körében: 68,2%, a szállást adó hajléktalanellátást működtető szervezetek körében pedig: 63,3%. Utógondozók, utógondozó szociális munkások sem működtek közre azokban az intézményekben, ahol semmilyen hajléktalanellátási forma nincsen, arányuk a szállást adó hajléktalanellátást működtető szervezetek körében 13,1%, a szállást nem nyújtó, de más hajléktalanellátást működtető szervezetek körében pedig 4,5%. A családgondozók szintén két szervezeti körben jelennek meg: egyrészt azokban az intézményekben, ahol semmilyen hajléktalanellátási forma nincsen (59,5%), másrészt a szállást

adó hajléktalanellátást működtető szervezetek körében (4,7%). Érdekes adat, hogy a vezető beosztású – ld. szakmai vezető, programvezető, intézményvezető, részlegvezető, igazgatóhelyettes – munkatársak kizárólag a szállást adó hajléktalanellátást működtető szervezetek esetében folytak bele a résztvevőkkel folyó munkába. Nem vezető beosztások, de ugyanez igaz az utcai szociális munkások, a szociális asszisztensek és a mentálhigiénés asszisztens esetében is. Szociális gondozók pedig kizárólag a szállást nem nyújtó, de más hajléktalanellátást működtető szervezetek körében dolgoztak a résztvevőkkel (27,3%).

Az alábbiakban a program keretében támogatott bérlemény jellemzőit tekintjük át. A támogatott bérlettípusokat és az azt igénybevevők számát és arányát az alábbi 10. számú táblázatban foglaljuk össze.

10. sz. táblázat

A résztvevők száma és aránya a támogatott bérlet típusa szerint

A támogatott bérlet típusa	A támogatott bérletben élő résztvevők	
	száma (fő)	aránya (%)
albérlet	625	82,2
szobabérlet	28	3,7
ágybérlet	13	1,7
munkásszálló	7	0,9
egyéb szálló	18	2,4
egyéb	6	0,8
nincs válasz	63	8,3
Összesen	760	100,0

Láthatjuk, hogy a résztvevők több mint háromnegyede (82,2%) esetében a támogatott bérlet albérlet, minden egyéb támogatott bérlettípus meglehetősen alacsony arányban jelenik meg. Az „egyéb szálló” a következőket takarja: panzió, RÉV szálló, Béke Szálló. Az „egyéb válasz” pedig magántulajdonú lakást, önkormányzati bérlakást vagy szociális bérlakást jelent. Sajnálatos, hogy igen magas (8,3%) a „nincs válasz” aránya, így 63 fő esetében nem rendelkezünk információval a bérlet típusára vonatkozóan.

Ha a támogatott bérlet típusát regionális viszonylatban vizsgáljuk, akkor a következőket állapíthatjuk meg: az albérlet támogatása legnagyobb arányban az észak-magyarországi régióban (92,0%), majd a dél-dunántúli régióban (87,5%) tapasztalható. Ezt követi a nyugat-dunántúli (86,0%), az észak-alföldi (81,2%) és a dél-alföldi régió (80,8%). Legalacsonyabb arányban Közép-Dunántúl régióban (74,6%) találkozunk albérlet-támogatással.

A szobabérlet támogatása legnagyobb arányban (11,2%) Nyugat-Dunántúl és Közép-Dunántúl régióban (7,2%) figyelhető meg. Észak-Magyarországon csupán 1,0%, a két alföldi régióban pedig egyaránt 0,7% a támogatott szobabérlet aránya. A dél-dunántúli régióban nincs olyan résztvevő, aki támogatott szobabérletben lakik.

Ágybérlet támogatása kizárólag Dél-Alföld régióban (8,6%) jelenik meg, ahogyan munkásszálló támogatása is egy régióban, a Közép-dunántúliban (3,9%) fordult elő.

Egyéb szállón való lakhatást három régióban támogattak: a közép-dunántúli (6,6%), a dél-alföldi (3,3%) és az észak-alföldi (0,7%) régióban.

Egyéb lakhatási formák támogatását szintén három régióban tapasztaltuk: az észak-magyarországi (3,0%), az észak-alföldi (1,3%) és a közép-dunántúli (0,6%) régióban.

Válaszhiány mind a hat régióban van, kiemelkedően magas arányban az észak-alföldi (16,1%) és a dél-dunántúli régióban (12,5%).

A támogatott bérlet típusát összevetettük a programban közreműködő szervezetek által nyújtott hajléktalanellátási formákkal is. Azt tapasztaltuk, hogy az albérlet támogatása azoknál a szervezeteknél jelenik meg legnagyobb arányban (83,8%), amelyek semmilyen hajléktalanellátási formát nem működtetnek (körükben nem jelenik meg más típusú bérlet támogatása). Arányaiban ezt követi a szállást adó hajléktalanellátást működtető szervezetek körében tapasztalható arányszám (82,3%), végül pedig a szállást nyújtó hajléktalanellátást nem, de más hajléktalanellátási formát működtető szervezetek (79,5%).

A szobabérlet és az egyéb szállón való lakhatás támogatása a szállást nyújtó és a szállást nem nyújtó szervezeteknél jelenik meg. A szállást nyújtó hajléktalanellátási formát működtetők körében 4,0%-ban jelenik meg a szobabérlet, és 2,5%-ban az egyéb szállón való lakhatás támogatása. A szállást nyújtó hajléktalanellátást nem, de más hajléktalanellátási formát működtető szervezetek körében 2,3% a szobabérlet és 2,3% az egyéb szállón való lakhatás támogatása.

Az ágybérlet, a munkásszálló, valamint az egyéb lakhatási forma támogatása kizárólag azon szervezetek körében jelenik meg, ahol van szállást adó hajléktalanellátás (ágybérlet: 1,9%, munkásszálló: 1,0%, egyéb: 0,9%).

A válaszhiány a semmilyen hajléktalanellátási formát nem működtető intézmények körében a legnagyobb arányú (16,2%), de a szállást nyújtó hajléktalanellátást nem, de más hajléktalanellátási formát működtető szervezetek körében is 15,9%. (A szállást nyújtó intézmények körében 7,4%.)

Ahogy fentebb – a 10. számú táblázatban – láthattuk, a támogatott bérlemény típusára vonatkozóan összesen 697 fő Folyamatrögzítő lapján kaptunk választ (azaz az összes válaszadó 91,7%-ának támogatott bérletéről van információnk). Ebből adódóan az alábbiakban e 697 fő Folyamatrögzítő lapján található válaszok alapján áll módunkban elemezni és bemutatni a támogatott bérlemények jellemzőit. Itt azonban meg kell jegyeznünk azt is, hogy a 697 fő esetében sem kaptunk a bérlemény minden megkérdezett jellemzőjére vonatkozóan választ (azaz: szobák száma, alapterület, lakók száma, komfortfokozat), ami további adathiányt eredményezett. A rendelkezésre álló válaszok számát minden esetben külön közöljük.

A támogatott bérlemény komfortfokozatára vonatkozóan összesen 673 értékelhető válaszuk van. Eszerint a résztvevők több mint háromnegyede (77,1%) összkomfortos, további 16,2%-a komfortos, 2,5%-a félkomfortos támogatott bérleménybe költözött, míg 4,0%-uk komfort nélküli bérleménybe és 0,1%-uk szükség- és egyéb lakásba (11. sz. táblázat).

11. sz. táblázat

A résztvevők száma és aránya a támogatott bérlet komfortfokozata szerint

A támogatott bérlet komfortfokozata	A támogatott bérletben élő résztvevők	
	száma (fő)	aránya (%)
összkomfortos	519	77,1
komfortos	109	16,2
félkomfortos	17	2,5
komfort nélküli	27	4,0
szükség- és egyéb lakás	1	0,1
Összesen	673	100,0

A támogatott bérlemény típusát összevetve annak komfortfokozatával a következő eredményeket kaptuk (lásd 12. számú táblázat).

12. sz. táblázat

A résztvevők megoszlása a támogatott bérlemény típusa és komfortfokozata szerint

A támogatott bérlemény típusa		A támogatott bérlemény komfortfokozata					Összesen
		összkomfortos	komfortos	fél-komfortos	komfort nélküli	szükség- és egyéb lakás	
albérlet	f	455	106	17	24	1	603
	ő						
	%	75,5	17,6	2,8	4,0	0,2	100,0
szobabérlet	f	23	1		2		26
	ő			-	7,7	-	100,0
	%	88,5	3,8				
ágybérlet	f	13					13
	ő		-	-	-	-	100,0
	%	100,0					
munkásszálló	f	7					7
	ő		-	-	-	-	100,0
	%	100,0					
egyéb szálló	f	18					18
	ő		-	-	-	-	100,0
	%	100,0					
egyéb	f	3	2		1		6
	ő			-	16,7	-	100,0
	%	50,0	33,3				
Összesen	f	519	109	17	27	1	673
	ő						
	%	77,1	16,2	2,5	4,0	0,1	100,0

Látható a 12. számú táblázat adataiból, hogy az egyéb lakhatási formák után (50,0%) a támogatott albérletek összkomfortosak a legkisebb arányban (75,5%). Komfort nélküli támogatott bérleményben élők az albérletben, a szobabérletben és az egyéb lakhatási formákban lakók között találunk.

A támogatott bérlemény alapterületére vonatkozóan összesen 659 értékelhető válaszuk van. Az adatok tanúsága szerint a legkisebb alapterületű bérlemény 2m², a legnagyobb pedig 150

m². A válaszok alapján a támogatott bérlemények átlagos alapterülete: 43,9 m². A medián: 45 m², a módusz pedig: 20 m².

A bérleményben található szobák számát illetően összesen 659 értékelhető válaszunk van, melyek szerint a legkisebb szobaszám: 0,5, a legnagyobb pedig 6. Az átlagos szobaszám: 1,6. A medián: 1,5 szoba, a módusz pedig 1 szoba.

A támogatott bérleményben lakók számára vonatkozóan összesen 670 választ kaptunk. A támogatott bérleményben élő legkisebb számú lakó egy, a legtöbb pedig nyolc. A lakók átlagos száma a bérleményben: 2, 5. A medián és a módusz egyaránt: 2.

A megfizetett kaució összegét tekintve összesen 550 értékelhető válaszunk van. Az 550 fő közel felének (272 fő, 49,5%) nem kellett kauciót fizetnie. A megfizetett kaució legalacsonyabb összege 5 000 Ft, legmagasabb 105 000 Ft, átlagos összege pedig 17 718 Ft. A medián: 10 000 Ft, a módusz: 0 (ha a kauciót nem fizetőket, tehát a 0 értéket nem vesszük figyelembe, akkor a módusz 20 000 Ft).

A lakhatási program keretében végzett tevékenységek

Ahhoz, hogy átfogó képet kaphassunk a program során megvalósuló segítő tevékenységről, elsőként érdemes megnéznünk, hogy a program kezdetétől 2006. december 31-ig összesen hány esemény következett be a segítői folyamat során. Jelen esetben tehát azt vizsgáljuk, összesen hány alkalommal végzett bármilyen tevékenységet a segítő szakember a programban részt vevő érdekében. Beleértjük tehát azt a tevékenységet is, amikor a támogatott személy nem vett részt a folyamatban, de a szakember az ő ügyében tett lépéseket.

A fentiekre vonatkozó adat 759 fő esetében áll rendelkezésünkre, mely alapján elmondhatjuk, hogy az elemzett időszakban a legkevesebb előforduló esemény egy (1 fő esetében), a legtöbb pedig 224. Az események átlagos száma 35, leggyakoribb értéke 14 volt az elemzett időszakban. Csak érdekességként: az adatok alapján összesen 26 361 eseményről számoltak be a szociális szakemberek 2006 végéig.

Az adatok regionális eltéréseit a 13. számú táblázat mutatja.

13. sz. táblázat

A program során az események száma a 2006. év végéig, régiók szerint

Régió	A résztvevők száma összesen (fő)	Az események száma a 2006. év végéig				
		minimum	maximum	leggyakoribb érték	átlag	összesen
Közép-Dunántúl	181	1	71	8	22,0	3 976
Nyugat-Dunántúl	107	3	132	28	44,8	4 798
Dél-Dunántúl	72	4	79	30	39,2	2 824
Észak-Magyarország	100	4	224	12	48,2	4 818
Észak-Alföld	148	3	137	5	38,4	5 684
Dél-Alföld	151	3	131	29	28,2	4 261

A táblázat adatai alapján a program ideje alatt bekövetkezett események átlagos száma a közép-dunántúli régióban a legalacsonyabb, és ugyancsak itt a legalacsonyabbak a minimum és maximum értékek is, a leggyakoribb érték pedig csak az észak-alföldi régióban marad el az itt tapasztalttól. Ha az ellenkező oldalt tekintjük, azt látjuk, hogy az események átlagos száma az észak-magyarországi régióban a legmagasabb, ám itt figyelembe kell venni, hogy a maximum érték ebben a régióban a legmagasabb. Ha a leggyakoribb értéket nézzük, elmondhatjuk, hogy Nyugat- és Dél-Dunántúlon, valamint Dél-Alföldön volt a legaktívabb a segítő folyamat, amennyiben ennek megítélésakor a bekövetkezett események számát vesszük alapul.

Az események összesen számát érdemes megvizsgálni aszerint is, hogy a programban részt vevő szervezet milyen ellátásokat nyújt. Ezt az adatot tartalmazza a következő, 14. számú táblázat.

14. sz. táblázat

A program során az események száma a 2006. év végéig, a szervezet nyújtotta ellátások szerint

A szervezet működtet-e szállást adó hajléktalanellátást?	A résztvevők száma összesen (fő)	Az események száma a 2006. év végéig				
		minimum	maximum	leggyakoribb érték	átlag	összesen
Igen, működtet szállást adó hajléktalanellátást	678	1	224	14	34,7	23 554
Nem, de nem szállást adó	44	5	66	31	28,6	1 257

hajléktalanellátást igen						
Semmilyen hajléktalan-ellátási formát nem működtet	37	4	120	27	41,9	1 550

A 14. számú táblázatból az derül ki, hogy átlagosan a legtöbb esemény a hajléktalanellátást egyébként nem működtető szervezetek esetében tapasztalható, hozzátevé, hogy a leggyakoribb és a minimum érték is meglehetősen magas. Azt is láthatjuk, hogy a szállást is nyújtó hajléktalanellátást működtető szervezetek esetében a legtágabb intervallumban mozognak az értékek, a kapott átlagot tehát ennek fényében érdemes kezelni. Azt mindenestre elmondhatjuk, hogy a leggyakoribb érték alapján ezek a szervezetek kevésbé voltak aktívak.

Természetesen az események száma pontosabban értelmezhető, ha megnézzük, mekkora időintervallumban következtek be, azaz ha ahhoz viszonyítjuk, hogy a résztvevő hány hónapot töltött el a programban. Ha ezt az értéket nézzük, említésre méltó információkhoz jutunk. A rendelkezésünkre álló, 757 főre vonatkozó adatok alapján azt látjuk, hogy 23 fő (a résztvevők 3,0%-a) esetében az egy hónapra vetített események száma nem éri el az egyet, azaz a résztvevők 3,0%-a esetében volt olyan hónap, amikor semmiféle esemény nem következett be a segítő folyamatban. Előfordult azonban az is (igaz, mindössze 1 fő esetében), hogy 29 esemény jutott egy hónapra. Összességében azt találtuk, hogy az események egy hónapra eső száma átlagosan 4,1 volt, míg a leggyakoribb érték 4.

A régiók között tapasztalható különbségeket a 15. számú táblázat mutatja.

15. sz. táblázat

Az egy hónapra vetített események száma, régiók szerint

Régió	A résztvevők száma összesen (fő)	Az egy hónapra vetített események száma			
		minimális	maximális	leggyakoribb érték	átlag
Közép-Dunántúl	180	0,1	17,5	2,4	3,0
Nyugat-Dunántúl	107	0,3	29,0	4,0	5,8
Dél-Dunántúl	72	1,4	11,3	3,3	4,6
Észak-Magyarország	100	0,4	16,0	1,7	4,9
Észak-Alföld	148	0,3	16,0	2,0	4,2
Dél-Alföld	150	1,1	13,0	3,0	3,5

Amint az a táblázatból látható, Dél-Dunántúl és Dél-Alföld kivételével minden régióban volt olyan résztvevő, akinek esetében előfordult olyan hónap, amikor ügyében semmi sem történt. Az is látszik az adatokból, hogy a legaktívabb segítői kapcsolatokat a nyugat-dunántúli régióban találjuk: erről árulkodik a maximum, a leggyakoribb, valamint az átlagos érték is.

Ha az adatokat ismét összevetjük a szervezet által nyújtott szolgáltatások típusával, az alábbi információkhoz jutunk (lásd 16. számú táblázat).

16. sz. táblázat

Az egy hónapra vetített események száma a szervezet nyújtotta ellátás szerint

A szervezet működtet-e szállást adó hajléktalanellátást?	A résztvevők száma összesen (fő)	Az egy hónapra vetített események száma			
		minimu m	maximu m	leggyakoribb érték	átlag
Igen, működtet szállást adó hajléktalanellátást	676	0,1	29,0	4,0	4,2
Nem, de nem szállást adó hajléktalanellátást igen	44	0,4	12,0	2,4	3,2
Semmilyen hajléktalan-ellátási formát nem működtet	37	1,1	9,2	2,8	4,5

Azon szervezetek esetében, amelyek nem működtetnek hajléktalanellátást, nem fordult elő, hogy a résztvevővel kapcsolatosan semmiféle esemény nem következett be egy adott hónapban. E szervezetek aktivitása tehát valamelyest meghaladja a többi szervezetét, még akkor is, ha ezt az állítást csak a tapasztalt átlagos érték támasztja alá, a leggyakoribb érték nem.

Eddig tehát beszéltünk az elemezett időszakban bekövetkezett események számáról. A továbbiakban azt vizsgáljuk, hogy az összes eseményen belül hány alkalommal volt valamilyen (személyes vagy telefonos) kapcsolat a szociális szakember és a programban részt vevő között. Adataink alapján – mely 757 résztvevő esetében áll rendelkezésre – az összes kapcsolat száma az elemzett időszakban 23 661 volt, azaz ha az összes eseményhez (26 361) viszonyítunk, kereken 2 700 azon események száma, melyeknél nem került kapcsolatba a szakember és a résztvevő. Elmondhatjuk tehát, hogy összességében az események 89,8%-ában

telefonon vagy személyesen kapcsolatba került a szociális segítő és a résztvevő. A kapcsolatok számáról regionális adatokat a 17. számú táblázat tartalmaz.

17. sz. táblázat

A szociális szakember és a résztvevő közötti kapcsolatok száma 2006 végéig, régiók szerint

Régió	A résztvevők száma összesen (fő)	A szociális szakember és a résztvevő közötti kapcsolatok száma				
		minimu m	maximu m	leggyakoribb érték	átlag	összesen
Közép-Dunántúl	181	1	65	14	20,8	3 758
Nyugat-Dunántúl	107	2	97	46	39,4	4 210
Dél-Dunántúl	72	4	65	15	32,2	2 319
Észak-Magyarország	100	4	187	10	43,7	4 373
Észak-Alföld	148	3	127	39	34,0	5 031
Dél-Alföld	151	3	120	11	26,3	3 970

Adataink alapján újfent a nyugat-dunántúli régió aktivitása tűnik ki, különös tekintettel a leggyakoribb értékre, mely ez esetben 46, de az átlagos érték sem marad el jelentősen ettől (39,4). Meglehetősen aktívnak mondható az észak-alföldi régió is, főként a leggyakoribb érték alapján (39).

Ha ugyanezen adatokat ismét megvizsgáljuk a szervezet által nyújtott szolgáltatásokhoz viszonyítva, az alábbiakat tapasztaljuk (lásd 18. számú táblázat).

18. sz. táblázat

A szociális szakember és a résztvevő közötti kapcsolatok száma 2006 végéig, a szervezet nyújtotta ellátás szerint

A szervezet működtet-e szállást adó hajléktalanellátást?	A résztvevők száma összesen (fő)	A szociális szakember és a résztvevő közötti kapcsolatok száma				
		minimu m	maximu m	leggyakoribb érték	átlag	összesen
Igen, működtet szállást adó hajléktalanellátást	678	1	187	28	31,0	21 030
Nem, de nem szállást adó hajléktalanellátást igen	44	4	63	31	27,2	1 198
Semmilyen hajléktalan-ellátási	37	4	110	4	38,7	1 433

formát nem működtet						
---------------------	--	--	--	--	--	--

Ha az átlagos érték mentén nézzük a csoportokat, azt látjuk, hogy azok a szervezetek voltak a legaktívabbak, melyek semmiféle hajléktalanellátást nem nyújtanak. Ugyanakkor a programban az e szervezeteken keresztül részt vevő 37 fő esetében igen nagy különbséget tapasztalhatunk a legkisebb és legnagyobb érték között. Ha pedig a leggyakoribb értéket vesszük alapul, akkor ennél a csoportnál találjuk a legalacsonyabb értéket (4).

A kapcsolatok számának összesített elemzéséhez hozzátartozik a kapcsolat formájának bemutatása is. Adataink alapján az említett 23 661 kapcsolatból 21 105 (89,2%) személyes és 2556 (10,8%) telefonos kapcsolatfelvétel volt. A régiók között találhatunk különbséget e kérdés kapcsán, hiszen míg Észak-Alföldön az összes kapcsolatfelvétel 8,5%-a, addig Közép-Dunántúlon a kapcsolatok 13,5%-a volt telefonos.

Ennél az adatnál sokkal érdekesebb, amit a szervezetek által biztosított szolgáltatások típusa szerinti csoportosítás mutat: azt találtuk, hogy a szállást is nyújtó szervezetek esetében a telefonos kapcsolatfelvétel aránya 11,9%, ám a szállást nem, de egyéb hajléktalanellátást biztosító szervezetek esetében ez az arány csak 0,3%, és azon szervezeteknél, ahol egyáltalán nincs hajléktalanellátás, 3,8%.

A kapcsolatfelvételek számát sem lehet a programban eltöltött idő figyelmen kívül hagyásával vizsgálni, tehát ez esetben is kiszámoltuk az egy hónapra jutó kapcsolatok számát. Adataink alapján – az eseményekhez képest – 3 fővel többen vannak azok a résztvevők, akik esetében az egy hónapra jutó kapcsolatok száma nem éri el az egyet (pontosan 26 főről van szó, a sokaság 3,4%-áról). A maximum értékünk ez esetben is 29, tehát az egy hónapra jutó kapcsolatok száma legfeljebb 29 volt. Egy hónapra egyébként átlagosan 3,7, leggyakrabban 3 kapcsolat jutott.

A kérdés kapcsán kapott regionális adatokat a 19. számú táblázat tartalmazza.

19. sz. táblázat

Az egy hónapra jutó kapcsolatok száma, régiók szerint

Régió	A résztvevők száma összesen (fő)	Az egy hónapra jutó kapcsolatok száma			
		minimum	maximum	leggyakoribb érték	átlag
Közép-Dunántúl	180	0,1	10,0	1,3	2,7
Nyugat-Dunántúl	107	0,3	29,0	4,0	5,0
Dél-Dunántúl	72	1,2	8,7	5,0	3,8
Észak-Magyarország	100	0,4	13,4	3,0	4,5
Észak-Alföld	148	0,2	16,0	2,8	3,7
Dél-Alföld	150	1,1	12,5	1,5	3,2

Mint látható, az egy hónapra jutó kapcsolatok száma esetében hasonló tendenciát fedezhetünk fel, mint az egy hónapra jutó események száma kapcsán. Azaz csak Dél-Dunántúlon és Dél-Alföldön tapasztaljuk azt, hogy az egy hónapra jutó kapcsolatfelvételek száma meghaladja az egyet, azaz e két régióban minden résztvevővel havonta legalább egyszer kapcsolatba került az őt támogató szociális szakember. Továbbá: a nyugat-dunántúli régió esetében tapasztaljuk a legnagyobb eltérést a minimum és maximum értékek között, valamint ebben a régióban a legmagasabb az egy hónapra jutó kapcsolatok átlagos száma is. **A leggyakoribb érték kapcsán azonban a legnagyobb értéket a dél-dunántúli régióban tapasztaljuk.**

Ha adatainkat a szervezet által nyújtott szolgáltatásokhoz viszonyítjuk, a következőket tapasztaljuk (lásd 20. számú táblázat).

20. sz. táblázat: Az egy hónapra jutó kapcsolatok száma

A szervezet működtet-e szállást adó hajléktalanellátást?	A résztvevők száma összesen (fő)	Az egy hónapra jutó kapcsolatok száma			
		minimum	maximum	leggyakoribb érték	átlag
igen, működtet szállást adó hajléktalanellátást	676	0,1	29,0	3,0	3,7
nem, de nem szállást adó hajléktalanellátást igen	44	0,4	12,0	2,4	3,1
semmilyen hajléktalan-ellátási formát nem működtet	37	1,1	9,0	2,7	4,2

És itt is elmondhatjuk, hogy a különbség az összes eseményhez viszonyítva nem jelentős, és tendenciájában változás nem tapasztalható. Az értékekben bekövetkezett legnagyobb változást (csökkenést) pedig a szállást is biztosító szervezetek esetében tapasztaljuk az eseményekhez képest.

A kapcsolatfelvételeken belül természetesen meglehetősen sokféle tevékenység jelenik meg, mint például a tájékoztatás, ügyintézés, szerződéskötés, egyéb természet- és pénzügyi támogatás nyújtása, szakmai megbeszélés stb. Ugyanakkor fontosnak tűnik e tevékenységek közül kiemelni az „egyéni segítő megbeszélést”, és külön is megvizsgálni, milyen arányt képviselt e tevékenység az összes kapcsolatfelvétel viszonylatában. Összesített adataink alapján az összes (23.661) kapcsolatfelvétel közül 5.956 alkalommal került sor egyéni segítő megbeszélésre, mely arányait tekintve 25,2%-ot jelent. Ha pusztán az ilyen alkalmak számát nézzük, azt találjuk, hogy 42 fő esetében (5,5%) egyáltalán nem került sor ilyen tartalmú kapcsolatfelvételre, míg 2 fő esetében (0,3%) 29 alkalommal. A résztvevők teljes csoportját tekintve átlagosan 7,8, míg leggyakrabban 5 alkalommal került sor egyéni segítő megbeszélésre a szociális segítő és a résztvevő között.

Természetszerűleg most sem tekinthetünk el az adatok viszonyításától, ám ez esetben az eddigi gyakorlattól eltérően nem a programban eltöltött időt vesszük alapul, hanem a résztvevő és a segítő szakember közötti kapcsolatfelvételek számát (legyen az telefonos vagy személyes). A számítások alapján azt találtuk, hogy 42 fő esetében a kapcsolatokban egyáltalán nem jelent meg az egyéni segítő megbeszélés – amint az az előző bekezdésben is látható volt. A kapott értékek ugyanakkor nagyon tág keretek között mozognak, hiszen a

kapott maximum értékünk 83,3%, tehát egyetlen fő esetében a kapcsolatfelvételek több mint négyötöde egyéni segítő megbeszélést takart. A kapott átlagos érték azonban ennél jóval alacsonyabb: 26,2%.

A regionális különbségeket mutatja a következő, 21. számú táblázat.

21. sz. táblázat: Az egyéni segítő megbeszélés aránya a kapcsolatfelvételek során

Régió	A résztvevők száma összesen (fő)	Az egyéni segítő megbeszélés aránya a kapcsolatfelvételek során			
		minimum	maximum	leggyakoribb érték	átlag
Közép-Dunántúl	181	0,0	83,3	0,0	27,1
Nyugat-Dunántúl	107	0,0	66,7	0,0	24,3
Dél-Dunántúl	72	6,7	68,4	20,0	29,1
Észak-Magyarország	100	9,5	60,0	50,0	29,5
Észak-Alföld	149	0,0	66,7	25,0	31,1
Dél-Alföld	151	0,0	64,7	0,0	18,0

Látható a 21. számú táblázatból, hogy átlagosan legnagyobb arányban az Észak-alföldi régióban jelent meg az egyéni segítő megbeszélés a kapcsolatfelvételek során, míg legkisebb arányban a Dél-alföldi régióban. Az is kitűnik továbbá, hogy a Közép- és Nyugat-dunántúli, valamint az Észak- és Dél-alföldi régiókban fordult elő, hogy egyéni segítő megbeszélésre egyáltalán nem került sor az elemzett időszakban.

Ugyanezen adatok a szervezet által nyújtott szolgáltatásokhoz viszonyítva a 22. számú táblázatban olvashatók.

22. sz. táblázat: Az egyéni segítő megbeszélés aránya a kapcsolatok során

A szervezet működtet-e szállást adó hajléktalanellátást?	A résztvevők száma összesen (fő)	Az egyéni segítő megbeszélés aránya a kapcsolatfelvételek során			
		minimum	maximum	leggyakoribb érték	átlag
igen, működtet szállást adó hajléktalanellátást	679	0,0	83,3	0,0	25,6
nem, de nem szállást adó hajléktalanellátást igen	44	8,3	50,0	29,0	30,7
semmilyen hajléktalan-ellátási formát nem működtet	37	6,7	62,5	50,0	31,8

Láthatjuk a 22. számú táblázat adataiból, hogy a szállást is biztosító hajléktalanellátást nyújtó szervezetek esetében fordult csak elő, hogy az egyéni segítő megbeszélés egyáltalán nem jelent meg a segítő kapcsolatban, szemben a hajléktalanellátást egyáltalán nem biztosító szervezetekkel, ahol mind a leggyakoribb érték, mind az átlag kapcsán a legmagasabb értéket kaptuk.

A korábban elemzett adatok kapcsán rendre azt tapasztaltuk, hogy a kapott értékek nem állnak összefüggésben azzal, hogy a programban résztvevő mennyi ideje hajléktalan, azzal, hogy hány éves, illetve azzal, hogy férfi vagy nő. Az összefüggés most sem egyértelmű minden vonatkozásban, ám érdekességgént megjegyeznénk, hogy az egyéni segítő megbeszélés átlagos aránya azok esetében a legalacsonyabb (13,9%), akik legfeljebb egy hónapja hajléktalanok és azok esetében a legmagasabb (31,6%), akik legalább 15 éve élnek hajléktalanként.

Az életkor esetében a tendencia kissé másként alakul: itt azt látjuk, hogy az egyéni segítő megbeszélés átlagosan legnagyobb arányban (36,7%) a legidősebbek esetében tapasztalható, ám őket a legfiatalabb korcsoport követi (31,1%), ám az összes többi korcsoportban az egyéni segítő megbeszélés átlagos aránya 25,3% és 26,4% között mozog.

És szintén csak érdekességgént: a férfiak esetében az egyéni segítő megbeszélés átlagos aránya a kapcsolatokban 25,9% (leggyakoribb érték 0), míg a nők esetében 27,2% (leggyakoribb érték 25,0%).

Igen fontosnak tartottuk annak megismerését is, hogy a szociális szakemberek összesen hány alkalommal tettek látogatást abban a bérleményben, melyben a programban résztvevők laktak (illetve laknak). Erre vonatkozóan szintén 759 fő esetében van adatunk, melyek az alábbiakat mutatják: a 2006. év végéig terjedő időszakban a szociális szakemberek összesen 4.597 alkalommal tettek látogatást a bérleményekben. (A látogatások oka természetesen leggyakrabban környezettanulmány volt, de gyakran előfordult, hogy a lakótársak közötti kisebb-nagyobb konfliktusok megoldását célozta.) A szélső értékek alapján elmondhatjuk, hogy 144 résztvevőt egyetlen egy alkalommal sem látogattak meg bérleményében, míg 2 résztvevőt 65 alkalommal is. Leggyakoribb értékünk tehát e kérdés kapcsán a nulla, az átlagos látogatások száma pedig 6.

Természetesen e kérdés kapcsán is érdemes a regionális különbségekre figyelmet fordítani (lásd 23. számú táblázat).

23. sz. táblázat: A bérleményekben tett látogatások száma

Régió	A résztvevők száma összesen (fő)	A bérleményekben tett látogatások száma 2006 végéig				
		minimális	maximális	leggyakoribb érték	átlag	összesen
Közép-Dunántúl	181	0	20	0	4,9	886

Nyugat-Dunántúl	107	0	38	0	7,7	819
Dél-Dunántúl	72	0	25	0	5,1	367
Észak-Magyarország	100	0	65	0	11,1	1 112
Észak-Alföld	148	0	21	0	4,9	729
Dél-Alföld	151	0	14	0	4,5	684

Az első szembetűnő információ, hogy minden régióban az volt a legjellemzőbb, hogy nem tettek látogatást a bérleményben a szakemberek. Itt tehát elsősorban az átlagos értékre tudunk támaszkodni, mely szerint a látogatások átlagos száma az Észak-magyarországi régióban volt a legmagasabb, és a Dél-alföldi régióban a legalacsonyabb.

Ha ugyanezen adatokat az intézmény által nyújtott szolgáltatásokhoz is viszonyítjuk, az alábbiakat látjuk (lásd 24. számú táblázat).

24. sz. táblázat: A bérleményekben tett látogatások száma

A szervezet működtet-e szállást adó hajléktalanellátást?	A résztvevők száma összesen (fő)	A bérleményekben tett látogatások száma 2006 végéig				
		minim m	maxim m	leggyakoribb érték	átlag	összesen
igen, működtet szállást adó hajléktalanellátást	678	0	65	0	5,9	4 012
nem, de nem szállást adó hajléktalanellátást igen	44	0	16	5	6,9	304
semmilyen hajléktalan-ellátási formát nem működtet	37	0	41	0	7,6	281

A 24. számú táblázat adataiból az derül ki, hogy a szervezet által nyújtott szolgáltatások típusa nem befolyásolja jelentős mértékben a bérleményekben tett látogatások átlagos számát. A leggyakoribb érték kapcsán azonban szembetűnő információ, hogy azoknál a szervezeteknél, ahol nincs szállást nyújtó hajléktalanellátás, jellemzően 5 alkalommal tettek látogatást a bérleményben.

Érdekességgént: az összes megvalósult esemény 17,4%-át tették ki a bérleményben tett látogatások. Regionális szinten a legalacsonyabb arányt e vonatkozásban Észak-Alföldön tapasztaljuk (12,8%), míg a legmagasabb arányt Észak-Magyarországon (23,1%).

Mindenképp szükséges információ a program megítélése kapcsán, hogy a szervezetek munkatársai összesen mennyi időt fordítottak a programmal, illetve a résztvevőkkel

kapcsolatos tevékenységekre. Fontos kiemelni, hogy itt kizárólag a tevékenységekre fordított időt kérdeztük. Az utazásra fordított időt külön vizsgáltuk.

Ez esetben 758 fő esetében rendelkezünk információval. Elsőként elmondhatjuk, hogy az egy résztvevőre fordított összes idő igen tág határok között található: egészen pontosan a 2006. december végéig terjedő időszakban 60 és 13.820 perc között van. (Kiegészítésként megjegyezzük, hogy a résztvevők legkorábban 2005. október közepén kerülhettek be a programba, ám természetesen ez egyénenként eltérő. A későbbiekben minden rendelkezésre álló adatunkat ahhoz is viszonyítjuk, hogy az egyes résztvevők összesen hány hónapot töltöttek el a programban.) A 758 főre vetítve ez azt jelenti, hogy átlagosan 1.675 perc, azaz megközelítőleg 28 óra jutott egyetlen résztvevőre az elemzett időszakban.

Természetesen korántsem elhanyagolható kiegészítő információ, hogy az említett időráfordítás milyen időintervallumban realizálódott. Erről adatunk 756 résztvevő esetében van. A programban résztvevőkkel kapcsolatos tevékenységekre fordított idő havonta átlagosan legkevesebb 4,6 perc, maximum 1.645 perc (27,4 óra) volt. (Mindkét értéket egy-egy fő esetében kaptuk.) Mint látható, igen nagy különbségek mutatkoznak meg az egy résztvevőre havonta fordított idő kapcsán is. Átlagos értékünk jelen esetben 197 perc (3,3 óra), leggyakoribb értékünk pedig 180 perc (3 óra).

A tevékenységekkel kapcsolatos havi időráfordítás regionális különbségei a 25. számú táblázatból olvashatók ki.

25. sz. táblázat: A tevékenységekkel kapcsolatos havi időráfordítás 2006. december 31-ig – regionális bontásban

Régió	A résztvevők száma összesen (fő)	A résztvevőkkel kapcsolatos tevékenységekre havonta fordított idő percben			
		minim m	maximu m	leggyakoribb érték	átlag
Közép-Dunántúl	180	4,6	483,8	149,3	140,9
Nyugat-Dunántúl	107	12,0	1 645,0	180,0	280,3
Dél-Dunántúl	72	29,6	648,3	29,6	210,5
Észak-Magyarország	99	37,8	1 320,0	81,0	223,4
Észak-Alföld	148	8,2	700,0	8,2	227,6
Dél-Alföld	150	38,2	602,5	60,0	152,4

Akár a leggyakoribb értéket, akár az átlagos értéket nézzük, elmondhatjuk, hogy havonta a legtöbb időt a Nyugat-dunántúli régióban fordították a programban résztvevőkkel kapcsolatos

tevékenységekre (leggyakrabban másfél órát, átlagosan 4,7 órát). A leggyakoribb érték az Észak-alföldi régióban a legalacsonyabb (8,2 perc havonta), míg az átlagos érték a Közép-dunántúli régióban (140,9 perc, azaz 2,3 óra havonta).

Ha ugyanezen adatokat az intézmény által nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatban vizsgáljuk, az alábbi adatokat kapjuk (lásd 26. számú táblázat).

26. sz. táblázat: A tevékenységekkel kapcsolatos havi időráfordítás 2006. december 31-ig – a nyújtott ellátásokkal való összevetésben

A szervezet működtet-e szállást adó hajléktalanellátást?	A résztvevők száma összesen (fő)	A résztvevőkkel kapcsolatos tevékenységekre havonta fordított idő percben			
		minim m	maxim m	leggyakoribb érték	átlag
igen, működtet szállást adó hajléktalanellátást	675	4,6	1645,0	60,0	201,7
nem, de nem szállást adó hajléktalanellátást igen	44	8,2	260,0	149,3	134,8
semmilyen hajléktalan-ellátási formát nem működtet	37	75,0	348,0	180,0	192,3

A 26. számú táblázat adatai alapján a szállást is biztosító szervezetek esetében tapasztaljuk a legnagyobb távolságot a legkisebb és legnagyobb érték között a programban résztvevőkre fordított havi idő mennyiségét tekintve. Esetükben a leggyakoribb érték a legalacsonyabb, míg az átlagos érték a legmagasabb. Azon szervezetek munkatársai, amelyekben semmiféle hajléktalanellátás nem működik, elmondhatjuk, hogy ügyfeleikre minimum egy és negyed órát fordítottak havonta, sőt, leggyakrabban három órát.

Megjegyezzük, hogy adatainkat összevetettük azzal, hogy a résztvevő mióta hajléktalan. Azt találtuk, hogy nincs összefüggés a résztvevővel kapcsolatos tevékenységekre fordított havi időmennyiség és a között, hogy az igénybevevő mennyi ideje hajléktalan.

A tevékenységekre fordított időn túl az egyes tevékenységekkel kapcsolatos utazásra fordított időt is kérdeztük a programban dolgozó szakemberektől. (Utazás alatt például a bérleményekben tett látogatásokat, az ügyintézővel kapcsolatos utazásokat stb. értjük.) E kérdés kapcsán azt tapasztaltuk, hogy 135 résztvevő esetében a szociális szakember egyáltalán nem utazott a programmal kapcsolatos tevékenységei során. Volt azonban olyan szakember is,

aki 4.620 percet, azaz 77 órát töltött utazással 2006 végéig. Az átlagos utazási idő adataink alapján 533 perc, azaz közel 9 óra volt.

Természetesen itt is szükséges figyelembe venni, hogy a programban résztvevő hajléktalan emberek mennyi időt töltöttek a programban és ehhez képest vizsgálni a szociális szakember által utazásra fordított időt. Ha így tekintjük, azt tapasztaljuk, hogy a havi utazásra fordított átlagos idő legkevesebb 1,25 perc, míg maximum 457,5 perc, azaz 7,6 óra. Válaszadóink átlagosan havi 75 percet töltöttek utazással a programmal kapcsolatos tevékenységek során.

A regionálisan csoportosított adatokat a 27. számú táblázat mutatja.

27. sz. táblázat: A tevékenységekkel kapcsolatos havi átlagos utazási idő 2006. december 31-ig – regionális bontásban

Régió	A résztvevők száma összesen (fő)	A tevékenységekkel kapcsolatos havi átlagos utazási idő percben			
		minimu m	maximu m	leggyakoribb érték	átlag
Közép-Dunántúl	166	8,0	420,0	30,0	70,7
Nyugat-Dunántúl	103	5,0	457,5	105,0	109,8
Dél-Dunántúl	42	1,3	212,5	60,0	60,1
Észak-Magyarország	84	5,0	257,1	60,0	56,9
Észak-Alföld	101	1,5	420,0	60,0	112,8
Dél-Alföld	127	1,3	220,0	15,0	38,9

Adatainkból az látszik, hogy havonta a legtöbb időt az Észak-alföldi és a Nyugat-dunántúli szakemberek fordították utazásra, ha az átlagos értékeket tekintjük, míg legkevesebb időt a Dél-alföldi régióban fordították utazásra.